

اسکاپ: نگاهی به مشکلات اجتماعی

در میان مشکلات اجتماعی، می‌توان از فقر، بهره‌وری پایین، وضع بد تغذیه و بهداشت، بیکاری و اشتغال ناقص، و نابرابریهای عظیم از لحاظ مشارکت اکثریت فقیر و محروم در تصمیماتی که بر زندگی آنان اثر می‌گذارد، به عنوان عمده‌ترین آنها نام برد.

کشورهای منطقه اسکاپ، عموماً "پذیرفته‌اند که فراگردهای توسعه باید شامل مشارکت کامل فقیرترین و محرومترین گروهها باشد، و اینکه این گروهها باید به مشارکت در تمام مراحل فراگردهای توسعه محلی تشویق شوند؛ این گروهها عبارتند از جوانان، زنان، معلولان، و سالخوردگان.

نظر اسکاپ این است که ضمن اینکه باید برنامه‌های مختلفی برای محرومترین طبقات به وجود آید، مشکلات عظیم اجتماعی که به وسیله برخی از این گروهها به طور خاص ابراز می‌شود، فقط می‌تواند از طریق روشی که عوامل علی اساسی را هدف قرار داده، و این گروههای خاص را به جریان اصلی توسعه پیوند دهد، حل شود.

هدف برنامه‌های توسعه اجتماعی اسکاپ، از بین بردن مشکلات نابرابری، و فقدان مشارکت در توسعه، به وسیله روشهای مختلف است؛ مهمترین آنها عبارتند از:

- توسعه برنامه‌ها و استراتژیهای تأمین مشارکت همه گروههای جمعیتی در فراگرد توسعه؛
- ایجاد فعالیتهای درآمدزا در بین گروههای محروم جمعیت، به ویژه زنان؛
- توسعه منابع انسانی از طریق آموزش نیروی انسانی؛
- بالابردن سطح بهداشت و توسعه، به طریقی کلی و هماهنگ؛ و
- ایجاد یک مبنای اطلاعاتی کارآمد در توسعه اجتماعی.

فعالیت‌های توسعه اجتماعی اسکاپ، بخشی از کوشش همه جانبه آن برای تحقق توسعه ملی و منطقه‌ای، و در جهت تکمیل برنامه‌هایی است که کشورهای عضو، در همین زمینه در دست اجرا دارند.

در همین چارچوب است که مسئله گروه‌های محروم، به ویژه جوانان و زنان، مورد توجه خاص قرار گرفته است.

جوانان

منطقه آسیا و اقیانوس آرام که جمعیتی در حدود ۲/۵۸۱ میلیون نفر، یا بیش از نیمی از جمعیت جهان را دارد، دارای ۵۱۶/۲۸ میلیون جوان، در سنین بین ۱۵ تا ۲۴ سال است. این جوانان مشکلاتی دارند که مهمترین آنها بیکاری، اشتغال ناقص، تحصیلات غیرکافی، نداشتن مهارت و آموزش‌های لازم، و محروم شدن از حمایت‌های سنتی خانوادگی، به دلیل تغییر شرایط سنتی، است. با توجه به این موارد، در سال ۱۹۸۳، اسکاپ همراه با مرکز توسعه اجتماعی و امور خیریه سازمان ملل متحد^۱، یک جلسه مقدماتی منطقه‌ای برای برگزاری سال بین المللی جوانان، که سال ۱۹۸۵ خواهد بود، در بانکوک تشکیل داد. در این جلسه، وضعیت جوانان در منطقه بررسی شده، و سیاست‌های جاری مورد ارزیابی قرار گرفت، و سپس پیش نویس یک برنامه کار منطقه‌ای، برای اجرا در سال ۱۹۸۵ و بعد از آن، تهیه شد. موارد عمده این پیش نویس عبارت است از:

— دستیابی جوانان به آموزش و کارآموزی: نظام آموزشی ملی باید طوری تنظیم شود که جوانان بعد از تحصیل بتوانند جذب بازار کار شوند؛ دبیرستانها و مؤسسات تحصیلات عالی گسترش یابند و تحصیلات ابتدایی عمومی شود؛ فرصت‌های کارآموزی حرفه‌ای در اختیار جوانان قرار گیرد؛ به مشکل بهسوادی توجه شود؛ و سهم آنان در آموزش و کارآموزی مشخص باشد.

— دستیابی جوانان به کار: مشکل بیکاری و اشتغال ناقص جوانان، اعم از زن یا مرد، در روستا با مناطق شهری، مورد بررسی قرار بگیرد، و راه‌حلهایی برای آن یافته شود.

— مشکلات تغذیه، بهداشت، و مسکن، به ویژه در مورد جوانان روستایی یا جوانان تنگدست شهری، مورد بررسی قرار گیرد.

— مشکلات ویژه اجتماعی جوانان، مانند مشکلات ناشی از فاصله سنی با افراد نسل گذشته، تضادهای فرهنگی بین روش‌های سنتی و روش‌های نوین زندگی، مهاجرت‌های از روستا به شهر

1. United Nations Center for Social Development and Humanitarian Affairs (UNCSUHA).

و با بین منطقه‌ای، و مواد مخدر مورد بررسی قرار گیرد.

— رابطه بین دولت و جوانان مشخص بشود. اولویتهایی که به جوانان تعلق می‌گیرد، کدام است؟ در کشورهای منطقه، خط مشی و برنامه‌های اجرایی تا چه حد به مسئله جوانان می‌پردازد؟

به طور کلی، هدف برنامه اسکاپ، تأمین رفاه جوانان، ایجاد فرصتهای آموزش و اشتغال برای آنان، و تضمین مشارکت آنان در امر توسعه است.

زنان

گرچه در محاسبات اقتصادی از زنان نامی برده نمی‌شود، اما حقیقت دارد که بیش از ۶۰ درصد نیروی کار کشاورزی آسیای روستایی را زنان تشکیل می‌دهند.

اسکاپ برای فعالیتهای خود در زمینه پیوند دادن زنان با امر توسعه، به وسیله صندوق اعانه سازمان ملل پشتیبانی شده است. این صندوق، که بعد از کنفرانس سال بین المللی زن در ۱۹۷۵ به وجود آمد، از فعالیتهای توسعه‌ای تجربی و ابتکاری، که به نفع زنان فقیر روستایی و شهری انجام می‌شود، پشتیبانی می‌کند. تاکنون، بیش از ۲/۷ میلیون دلار آمریکایی به این گونه فعالیتهای اسکاپ تخصیص داده شده است.

اکنون، که یکسال به پایان یافتن دهه سازمان ملل متحد برای زنان (۱۹۸۵ - ۱۹۷۵) باقی مانده است، کشورهای منطقه، به طور جدی، وضعیت زنان را بررسی می‌کنند. آنها می‌خواهند بدانند که هدفهای تعیین شده برای این دهه — برابری، توسعه، اشتغال، آموزش، و بهداشت — تا چه اندازه تحقق یافته است؛ مشارکت زنان در امر توسعه، عملاً چه معنایی داشته است؛ و اینکه اقدامات آ آینده چه باید باشد. نتایج این بررسیها در کنفرانس جهانی که در سال ۱۹۸۵ تشکیل خواهد شد، مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

بهداشت

با توجه به وضع بد بهداشتی فقیرترین و بزرگترین بخش جمعیت اغلب کشورهای در حال توسعه منطقه، اسکاپ نقش بهداشت را در توسعه و پیشرفت زندگی افراد فقیر، نقشی عمده و اساسی می‌شناسد. اسکاپ باور دارد که کلید توسعه، انرژی انسانی است.

برنامه اسکاپ در مورد بهداشت و توسعه، شامل چهار فعالیت مستقل، و در عین حال مرتبط با هم، می‌باشد. این فعالیتها به امور زیر مربوط می‌شود:

۱. خدمات اجتماعی اساسی - مراقبت‌های بهداشتی اولیه: هدف این فعالیت تشویق مشارکت‌های اجتماعی در برنامه‌ریزی خدمات اساسی، و بالا بردن کیفیت زندگی از طریق ارتقای سطح خدمات اساسی، به ویژه مراقبت‌های بهداشتی است، با این نظر که همه افراد جامعه از خدمات بهداشتی بهره‌مند شوند.

۲. برنامه‌ریزی، توسعه، و بهداشت: هدف این فعالیت این است که در مورد رابطه بهداشت و توسعه، درک بهتری به وجود آمده، و ظرفیت‌های برنامه‌ریزی بهداشتی تقویت شود، با این نظر که برنامه‌های بهداشتی، جزئی از برنامه‌های توسعه‌ای کلی به حساب آید.

۳. صنایع دارویی و بهداشت: هدف این فعالیت این است که صنعت داروسازی را از این جنبه که این صنعت تا چه اندازه می‌تواند به کارایی خدمات بهداشتی کمک کند، و چه اثری بر فعالیت‌های توسعه‌ای می‌تواند داشته باشد، تجزیه و تحلیل کند؛ و با این ترتیب، درک وسیعی از وضع صنایع دارویی در آسیا به دست دهد.

۴. وضع کودکان در توسعه ملی: هدف این فعالیت، روشنتر ساختن رابطه بین خط‌مشی‌های توسعه ملی و مسئله کودکان می‌باشد.

یکی از فعالیت‌های اسکاپ در زمینه بهداشت و توسعه، تشکیل دوره‌های ده هفته‌ای آموزش منطقه‌ای در مورد برنامه‌ریزی و توسعه و بهداشت، و سمینارهای پنج هفته‌ای آموزش منطقه‌ای در مورد مراقبت‌های اولیه بهداشتی است. ضمناً اسکاپ در مورد تفاوت‌های قیمت‌های مواد دارویی در مناطق مختلف نیز مطالعات تطبیقی انجام می‌دهد، و رهنمودهایی برای برنامه‌ریزی بهداشتی تهیه می‌کند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

از:

"Focus on the Disadvantaged", *ESCAP TODAY*. Bangkok: United Nations Information Service, ESCAP, 1984.